

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Lupa- ja valvontavirasto / Niina Pirttiniemi

LVV-U/71717/2026

Lausunto GRK Suomi Oy:n aurinkovoimahanketta Mäntsälässä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee GRK Suomi Oy:n aurinkovoimahanketta Mäntsälän kunnan Hirvihaaran alueella.

Hankkeen kuvaus

GRK Suomi Oy suunnittelee Mäntsälän kunnan alueelle aurinkovoimalaa. Noin 30 hehtaarin laajuinen hankealue sijaitsee Hirvihaaran kylässä, 11 kilometriä Mäntsälän kuntakeskuksesta lounaaseen.

Hankealuetta korotetaan maa-aineksilla, joita toteutusvaihtoehdosta riippuen läjitetään enimmillään noin 2 000 000 tonnia. Aurinkopaneelit asennetaan maa-aineksilla pengerrettyihin valleihin. Aurinkovoimala liitetään maakaapelilla tai ilmajohdolla alueesta noin 900 metriä etelään sijaitsevaan Nivos Verkot Oy:n 110 kV voimajohtoon. Hankkeen toteutus kestää vaihtoehdosta riippuen 6–12 vuotta.

Hankkeen vaihtoehdot (VE)

- VE0: Aurinkovoimalaa ei toteuteta. Alueen maanläjitystoimintaa jatketaan nykyisen luvan mukaisesti. Maamassoja läjitetään enimmillään 50 000 tonnia vuodessa.
- VE1-: Hanke toteutetaan 6 vuodessa. Turpeennostoaltaat jätetään paikoilleen täyttämättä viitasammakoiden elinympäristön turvaamiseksi. Muu osa hankealueesta korotetaan ja rakennetaan. Maamassoja läjitetään n. 300 000 tonnia vuodessa eli yhteensä noin 1 800 000 tonnia. Aurinkovoimalan kokonaisteho on noin 5,0 MWp.
- VE1: Hanke toteutetaan 6 vuodessa. Maamassoja läjitetään n. 340 000 tonnia vuodessa eli yhteensä noin 2 000 000 tonnia. Aurinkovoimalan kokonaisteho on noin 5,5 MWp.
- VE2: Hanke toteutetaan 12 vuodessa. Maamassoja läjitetään n. 170 000 tonnia vuodessa eli yhteensä noin 2 000 000 tonnia. Aurinkovoimalan kokonaisteho on noin 5,5 MWp.

Lausunto

Uudenmaan liitto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Uudenmaan liiton YVA-ohjelmavaiheessa antaman lausunnon huomioiminen

Uudenmaan liitto kiinnitti YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa huomiota siihen, että hankkeen vaihtoehtotarkastelusta puuttui vaihtoehto, jossa kokonaislajitysmäärä jäisi selkeästi pienemmäksi kuin 1 800 000–2 000 000 tonnia. YVA-selostuksessa tällaista vaihtoehtoa ei ole otettu mukaan tarkasteluun, vaan hankevastaava on perustellut suuria lajitysmääriä aurinkopaneelien varjostumisen estämisellä sekä alueen pehmeiden maakerrosten vaatimalla esirakentamisella ja pengerryksellä. Vaikka hankevastaava on esittänyt perustelut valitulle ratkaisulle, Uudenmaan liitto toteaa, että hanke näyttäytyy edelleen alueellisesti ja ympäristövaikutuksiltaan ensisijaisesti erittäin mittavana maanlajityshankkeena, jonka jälkikäyttömuotona on aurinkovoimantuotanto.

Muilta osin Uudenmaan liiton ohjelmavaiheessa esiin nostamat teemat, kuten yhteisvaikutusten tarkempi arviointi sekä vähäisiksi arvioitujen vaikutusten parempi perustelu, on YVA-selostuksessa huomioitu ja avattu asianmukaisesti.

Arviointien riittävyys, maakunnalliset arvot ja johtopäätökset

YVA-selostus on laadittu perusteellisesti, ja siinä käytetyt arviointimenetelmät ovat kattavia ja selkeästi kuvattuja. Selostus antaa riittävät ja tarvittavat tiedot hankkeen myöhempää lupaharkintaa varten.

Maakunnallisten arvojen näkökulmasta keskeistä on hankkeen suhde voimassa oleviin maakuntakaavoihin (Uusimaakaava 2050: Helsingin seudun vaihemaakuntakaava sekä Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava). Hankealue sijoittuu maakuntakaavassa metsätalousvaltaiselle alueelle (MLY), joka on ekologisen verkoston kannalta merkittävä. YVA-selostuksessa on tunnistettu ja arvioitu oikeansuuntaisesti, että hanke on osin ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden kanssa, sillä se muuttaa luonnontilaista tai metsätalouskäytössä olevaa aluetta teolliseksi ympäristöksi ja katkaisee ekologisia yhteyksiä. Vaikutukset ekologiseen kytkeytyneisyyteen ja luonnon monimuotoisuuteen on arvioitu selostuksessa asianmukaisesti keskisuuriksi ja kielteisiksi. Uudenmaan liitto yhtyy selostuksen johtopäätökseen siitä, että vaikka itse hankealue on jo osin ihmisen muokkaama, hankkeen aiheuttama estevaikutus ja reunavaikutukset ovat alueellisesti merkittäviä.

Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutusten arviointi on selostuksessa tehty ansiokkaasti ja rehellisesti. Aurinkovoimahankkeet ovat lähtökohtaisesti Uudenmaan liiton ja koko maakunnan ilmastotavoitteiden mukaisia edistäessään uusiutuvan energian tuotantoa. Tämän kyseisen hankkeen osalta YVA-selostus kuitenkin osoittaa varsin selkeästi, että hankkeen ilmastovaikutukset ovat koko elinkaaren tarkastelussa negatiiviset.

Hankkeen aiheuttamat massiiviset rakentamisvaiheen päästöt, erityisesti 2 miljoonan maa-ainestonnin kuljetuslogistiikka, sekä maaperän ja kasvillisuuden hiilivarastojen ja -nielujen menetykset ylittävät aurinkovoimalan 30 vuoden elinkaaren aikana saavutettavan päästövähennyspotentiaalin. Koko hankkeen elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästöt ja päästövähennyspotentiaali jää negatiiviseksi. Tämä on maakunnallisten ilmastotavoitteiden näkökulmasta huomionarvoinen seikka, joka korostaa hankkeen luonnetta ensisijaisesti maanlajitystoimintana.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot ja jatkosuunnittelu

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot on selostuksessa esitetty varsin kattavasti. Erityisesti rakentamisvaiheen liikenteen, melun, pölyn ja pintavesipäästöjen hallintaan on esitetty konkreettisia toimenpiteitä.

Jatkosuunnittelussa ja lupaharkinnassa on huomioitava, että:

- Mittava raskas liikenne vaatii Hirvihaarantien ja Ohkolantien kunnon jatkuvaa seurantaa ja ylläpitoa. Kevyen liikenteen ja koululaisten turvallisuus reitin varrella on varmistettava.
- Hulevesien hallinta ja kiintoainekuormituksen estäminen on ratkaisevan tärkeää etenkin viitasammakoiden elinolosuhteiden turvaamiseksi. Kompensaatioaltaiden toimivuus ja rakentamisen aikainen vesienhallinta vaativat tarkkaa seurantaa.
- Koska hankkeen ilmastotase on negatiivinen, jatkosuunnittelussa on huomioitava kaikki mahdolliset keinot logistiikan päästöjen minimoimiseksi, kuten uusiutuvien käyttövoimien maksimaalinen hyödyntäminen kuljetuksissa, mihin selostuksessa viitataan.

Johtopäätökset

Ympäristövaikutustenarviointiselostuksessa on selvitetty Uudenmaan liiton lausunnossaan esiin nostamat hankkeen vaikutukset ja riskit riittävällä tavalla, lukuun ottamatta toivetta kevyemmän läjitysvaihtoehdon tarkastelusta, jolle hankevastaava on kuitenkin esittänyt omat tekniset perustelunsa. Selostuksessa on esitetty haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämiskeinoja, joilla hankkeen mahdollisia ympäristövaikutuksia voidaan lieventää. Uudenmaan liitto pitää esitettyjen toimenpiteiden tiukkaa noudattamista ja huomioimista jatkosuunnittelussa ja lupamääräyksissä tärkeänä.

Vaikka aurinkovoiman rakentaminen on yleisesti kannatettavaa, selostus osoittaa, että tämän kyseisen hankkeen mittavasta maarakentamisesta johtuen hankkeella ei ole toteutuessaan pidemmällä aikavälillä positiivista vaikutusta Uudenmaan ilmastotavoitteiden saavuttamiseen, vaan sen ilmastotase jää negatiiviseksi. Tämä tulee tiedostaa hankkeen kokonaisarvioinnissa.

Kokonaisuutena YVA-selostus on erittäin laadukas ja antaa realistisen kuvan hankkeen vaikutuksista. Uudenmaan liitolta ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laajuuteen tai johtopäätöksiin.

Mari Siivola
Aluesuunnittelujohtaja

Jakelu

Uudenmaan liitto / Kirjaamo
kirjaamo@lvv.fi

Tiedoksi

kirjaamo@mantsala.fi